СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXII. Ч. 214. Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 13. вересня, 1924. VOL. XXXII. No. 214. Jersey City, N. J., Saturday, September 13, 1924. THREE CENTS

Виборча кампанія заострюється.

ДОС ЗАКИДУЄ ЛА ФОЛЕТОВИ ПОХІД ПРОТИ КОНСТИТУЦІЇ.

МИЛВОКІ, Вискансин, 11. вересня. — Чарлз Дос, республиканський кандидат на віцепрезидента Злучених Держав, виголосив тут передвиборчу промову, звернену передусім проти сенатора Ла Фолета. Дос закидав сенаторови Ла Фолетови демагогію та бажанне підорвання американської конституції через відібранне Найвисшому Судови Злучених Держав права уневажнювати закони, ухвалені законодатними тілами.

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ КИДАЄ ВИЗОВ ДОСОВИ

ВАШИНГТОН, 11. вересня. — Сенатор Ла Фолет видав публичний зазив до Доса, щоби він фактами доказав пороблені Ла Фолетови закиди, що Ла Фолет є „червоний радикал" та „демагог" та щоби Дос пояснив публично, чому він давав поміч колишньому сенаторови Лоримерови, який був вибраний при помочи обманьств та перекупств.

ДЕЙВИС ЗНОВА ГОВОРИТЬ ПРОТИ КЛЕНА.

ДЕНВЕР, Колорадо, 11. вересня. — Демократичний кандидат на уряд президента Злучених Держав виголосив нині нову кандидатську промову перед безпартійними зборами в сьому місті.

З огляду на те, що в Колорадо лиш що скінчилися стейтові вибори, при яких побідили кандидати, потверджені Ку-Клакс-Кленом, Дейвис говорив про справу Клена, закидаючи сій організації боротьбу проти американської засади рівности всіх людий перед правом.

КОМАНДАНТ ВЕТЕРАНІВ ПОХВАЛЮЄ ЛА ФОЛЕТА ЗА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ В ЧАС ВІЙНИ.

ВАШИНГТОН, 11. вересня. — Полковник Ворен Шо Фишер, національний командант організації американських воєнних ветеранів, видав публичну заяву про діяльність Ла Фолета підчас війни. Фишер каже, що Ла Фолет поступав підчас війни, як справдішний патріот, бо він обороняв права свобідних зборів, свободи особи, свободу слова, та другі горожанські права, загрожені Вилсоновою адміністрацією в час війни.

СЕНАТОР ХВАЛИТЬ ПЛЯН ДОСА.

ВАШИНГТОН, 11. вересня. — Сенатор Кертис, що був делегатом американського сенату на збори межипарляментарної юнії, що недавно відбувалися в швайцарськім Берні, заявив, що плян Доса поставив Европу на ноги та що доперва вона стала працювати на дійсно мирових умовах.

КАТАСТРОФА НА СТРІТКАРІ.

НЮ ЙОРК, 11. вересня. — Нині в ночи наїхав їдучий скоро трамвай Девятої Евеню на другий трамвай, що їхав Сорок-Другою вулицею, та розбив при тім 20 пасажирів. Більшість з них треба було відставити до шпиталю. Один з них може померти наслідком покалічень.

ВЯЗНИЧНІ СТОРОЖІ ГРОЗЯТЬ СТРАЙКОМ.

ПИТСБУРГ, Па., 11. вересня. — Вязничні сторожі стейтової вязниці західної Пенсилвенії вислали до тростісів вязниці листа зі загрозою, що, як тростісі не постараються, аби вязники перестали ображати сторожів, то всі сторожі зрезиґнують зі свого становища від 1. жовтня.

АРЕШТУЮТЬ СТРАЙКУЮЧИХ ФИЛИПИНЦІВ.

ЛИГЮЕ, Остров Кавї, 11. вересня. — На цукрових плянтаціях на Гонолюлю прийшло до страйку филипинських робітників. Американські підприємці старалися здушити страйк силою, і межи сторожами цукрових плянтацій та страйкарами прийшло до кровавих бійок. Опісля поліція арештувала 130 филипинських страйкарів та поставила їх перед суд.

РОБОТИ ПОПРАВЛЯЮТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 11. вересня. — Місячний звіт департаменту праці зі стану робіт показує, що безробіття за послідний місяць поважно зменшилося.

Богато поправи слідно у фармерстві, будівництві, ткацтві та шевстві. Поправився теж сталевий промисел.

ВЧАСНІ СНІГИ.

ЛАРЕМІ, Вайоминг, 11. вересня. — В сій околиці впав нині сніг на три цалі загрубшки. Кажуть, що в Сенд Лейку впав сніг ще глибший.

МАТИ ХОТІЛА ПОХОВАТИ ЖИВЦЕМ СВОЮ ДИТИНУ.

ЛЕЙКВУД, Ню Джерзі, 11. вересня. — Юджін Сондерс заявив поліції, що він піймав свою жінку в лісі, як вона хоронила живцем свою недавно народжену дитину.

Сондерс каже, що жінка все заховувалася дивно, коли мала вродитися дитина. При трох перших породах вона все пропадала на якийсь час без сліду. Знаючи її захованне, муж сим разом уже її добре стеріг. Коли він прийшов домів учора й не застав дома жінки, він сейчас став її шукати по довколичнім лісі. По цілогодиннім шуканню та кликанню найшов її на пісковім горбі в лісі. Вона прикривала щось піском, а відтак кинулася бігцем в ліс, хоча муж її кликав по імени. Муж розгорнув ногою яму, і там побачив свою дитину, що народилася кілька днів тому. Він роздув пісок з лиця дитини та побіг до своєї сестри. Коли обоє зі своєю сестрою вернули на місце, жена Сондерса стояла над напів відкритим гробом дитини й плакала. Сондерс закликав опісля амбулянс зі шпиталя, і казав туди відставити матір і дитину. Показалося, що дитина зовсім здорова.

Стейтова прокураторія вмішалася в справу та предложить матір перед лаву присяжних суддів.

КАНАДІЙСЬКИЙ ТЕЛЕФОНОВИЙ СТРАЙК.

Торонто, Канада 11. вересня. — Канадійські телефонові оператори, вийшли на страйк, як були заповіли.

Підприємці в послідній хвилі згоджувалися на переговори, але юнія відкинула пропозицію.

НАПАД ТОВПИ НА ВЯЗНИЧИХ СТОРОЖІВ В ІРЛЯНДІЇ.

Белфаст, Ірляндія, 11. вересня. — Товпа Айрищів місточка Кликерина, в пов. Ґолвей, напала на цивільну сторожу вязниці та прогнала їх геть. Сторожі сховалися до військової касарні, але товпа пішла за ними. Касарню знищено зовсім, заким дійшло військо та вспокоїло товпу.

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

Симла, Індія, 11. вересня. — Вчора й позавчора йшли в місцевости Когаті, на північно-західній границі провінції Паджабу, поважні заворушення тубильців. Військо вжило оружа, при чому вбито 15 Індусів.

КОЛИ ЗАЧНЕТЬСЯ ЕМІГРАЦІЯ... З АМЕРИКИ.

Американський біольоґ др. Раймонд Пірт обчислив, що в 2.100-ому році Зединені Держави матимуть 197,279.000 голов населення т. є. найвище число людий, що зможуть вижививти в Америці. З переступленням того числа зачнеться еміґрація Американців до инших частин світа.

„ЦЕ ВЖЕ РАЗ БУЛО..."

Один з анґлійських істориків висловився підчас відчиту, що добре убрана жінка наших днів вертаєсь до стилю XIII століття коли то чар форми і простота ліній находили ясний вираз в жіночому костюмі. При тому завважив він, що анґлійська королева Єлисавета була одною з найпустійших жінок, які коли небудь жили. Самих суконь мала королева понад 300.

КРИК ЗА ШКІЛЬНИМИ ПІДРУЧНИКАМИ.

В кождому числі кождої української ґазети можна знайти нарікання на брак української книжки, особливо на брак підручників для шкіл. „Чи будуть підручники?", запитує в „Большевику" учителька Г. Шикловська, та між иншими пише таке: „Ми стоїмо перед фактом, що підбучників поки-що нема, навіть на курсах (учительських) де треба-б учителеви знайомитись, їх майже не видно. Часто, густо на курсах педперепідготовки на сто слухачів придбано два-три примірники підручників. Зрозуміло, що це до певної міри гальмує й обезцінює працю. Особливо зле стоїть справа з підручниками на далекій і глухій перефериї. Коли, рік-два тому, голосили, що школа без помешкання, без учителя, а зараз ця справа набула значного поліпшення, то тепер на чергу гостро висувається питання: дати підручники і приладдя школі... підруч в усі закутки сільської перефериї..." Пані Шидловська запитує, що робиться для того, щоби забезпечити школи підручниками та жде відповіди на це запитання від відповідних органів власти.

ЛІҐА НАРОДІВ ЗА САМОСТІЙНОСТЮ ГРУЗІЇ.

Женева, 11. вересня. — Ліґа Народів постановила заявитися за самостійностю Грузії, тепер бореться проти Москви за право відорванняся від російської імперії.

ЕСПАНСЬКІ НЕПОВОДЖЕННЯ В АФРИЦІ.

Мадрид, Еспанія, 11. вересня. — Еспанські війська, що бються проти Маврів у Африці, були примушені відступати на цілій лінії. Уряд сподіється, що Еспанцям скоро прийдеться покидати Вад Ляв, головний осередок еспанської лінії.

ЗЕМЕЛЬНА РЕЄСТРАЦІЯ НА КИЇВЩИНІ.

На ґубернській нараді по земельній реєстрації, виявилось, що реєстраційна робота у всіх округах з виїмком Білоцерківської йде добре. По ґубернському пляну на Київщині для переведення земельної реєстрації призначено 454.000 десятин. До цього часу роботу по реєстрації переведено на 240.000 десятинах. Селянство дуже добре ставиться до реєстрації, бо одержує документи на фактичне користування землею.

АРЕШТУВАННЯ ВИЗНАЧНОГО КОМУНІСТА У ВАРШАВІ.

У Варшаві арештовано большевицького комісаря Самуіла Ґдіна, щ опідчас свого урядування в Мінську мав розстріляти богатьох Поляків. Дістав він польський паспорт і осів постійно у Варшаві, де як директор одного з торговельних домів купив собі 14 камениць.

ПОЖЕЖА В БУЛИМІ.

Зневідомих причин занялася оноді в Булимі жовківського повіту пожежа, якої жертвою впали загороди братів Михайла і Миколи Музиків. Завдяки ратунковій акції населення, вдалося зльокалізувати пожежу.

НЕМА ТО, ЯК БУТИ ДРОГОБИЦЬКИМ СТАРОСТОЮ

Польські часописи доносять, що найбільш поплатним староством в Галичині є дрогобицьке. Хто не попав на це становище голом, босим, банкротом, опускав його гіпотечним власником віль, камениць, ґрунтів і т. п. Але найшвидше, бо протягом одного року доробився п. староста Порембальскі, який недавно купив собі 2000 морґове господарство під Перемишлем.

УРОЖАЙ НА КИЇВЩИНІ.

По заключенню окружних експертних комісій врожай після обмолоту в Малинськім окрузі складає 16 пудів з десятини. Загалом врожай цього року на 27% нище врожаю минулого року.

В київськім окрузі валовий врожай хлібів і картоплі, переводячи все те на жито, виносить 11,304.174 пудів. Потреба в насінню і харчах для населення і худоби досягає 17,584.056 пудів. Таким чином не хватає 6,239.882 пудів на душу сільського населення.

Потреба в кормах для худоби становить на Київщині 702.653 тисяч кормових одиниць, а може бути задоволена тільки на 369.639 тисяч одиниць, отже недохватає 339.014 тисяч кормових одиниць.

МІЛІОН БЕЗРОБІТНИХ.

Число безробітних в радянських републиках росте росте з дня на день. Дня 1. мая с. р. зареєстровано 1,139.000 безробітних.

І ПОЛІЦАЇ КРАДУТЬ.

Львівська „Ґазета Цодзєнна" доносить, що львівський поліцай ч. 619 з III. комісаріяту, стягнув з лавки Марії Сас на краківській площи жіночу хустку і почав з нею втікати. На нещастя крадіж зразу завважено і товпа Жидів, яка моментально зібралася, відпровадила поліцая на поліцію.

Анґлія застерігає собі спеціяльні права на случай розоруження.

ЖЕНЕВА, 11. вересня. — Анґлійські представники на Лізі Народів предложили комісії для розоруження думку анґлійського уряду, після котрого Анґлія не повинна бути потягана до відвічальности, як її фльота, сповняючи поліційну службу на морю, вжила сили для привернення мира та спокою. Анґлійський делеґат виразно признав, що на таке поставленне справи не пристануть малі краї та Злучені Держави.

З огляду на те, що французькі делеґати віднеслися до такого ставлення справи прихильно, ґазети вважають, що на Лізі Народів може легко прийти до нового анґлійсько-французького порозуміння.

НІМЕЧЧИНА ПЛАТИТЬ ДРУГУ РАТУ ПІСЛЯ ПЛЯНУ ДОСА.

БЕРЛІН, 11. вересня. — Німеччина заплатила нині на руки Овена Янґа, ґенерального аґента для оплати воєнного відшкодовання після пляну Доса, суму 20 міліонів золотих марок.

Є се друга рата, яку Німеччина заплатила після сього пляну.

ХОЧУТЬ ДАВАТИ ПОЗИЧКУ В ДОЛЯРАХ.

ПАРИЖ, 11. вересня. — Американські та французькі банкирі, які обговорюють тепер пляни межидержавної позички для Німеччини, згодилися дати сю позечку в долярах. Вони сподіються, однак, що анґлійські банкирі будуть проти сього.

ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД НЕ ДУМАЄ ЗАВОДИТИ ПОГОЛОВНОГО ПОДАТКУ.

ПАРИЖ, 11. вересня. — Французький уряд заперечує публично ґазетярські чутки, буцімто він збирався стягати покриття буджетового недобору через наложенне поголовного безпосередного податку.

НІМЕЦЬКА РЕПУБЛИКА ПОЗИВАЄТЬСЯ З БУВШИМ КАЙЗЕРОМ.

БЕРЛІН, 11. вересня. — Німецький міністер фінансів заявив, що німецька република почне в короткім часі процес проти бувшого німецького цісаря за великі маєтки Гоґенцолернів.

Сі маєтки бувший цісар уважає своєю приватною власностю, а німецька република все їх уважала власностю держави. Вони приносять коло півтора міліона долярів річного доходу.

АНҐЛІЙСЬКА ЮНІЯ ПОСИЛАЄ ПОСЛІВ ДО КУЛИДЖА В СПРАВІ ІМІҐРАЦІЇ.

ЛОНДОН, 11. вересня. — На зборах юнії анґлійських моряків піднесено справу американського іміґраційного закона, і декотрі бесідники представляли його в таких чорних красках, що збори рішили вислати делеґацію до президента Кулиджа та його мінінстрів, щоби вони пояснили юнії, як справді сей закон постановляє.

ВИНАХОДИ ДЛЯ ЗАПОБІЖЕННЯ ВОЗДУШНИМ КАТАСТРОФАМ.

ПАРИЖ, 11. вересня. — Французьке міністерство війни зарядило переведенне проб з двома винаходами, які мають на ціли запобігати зудареннем літаків у воздусі та поневільному опусканню літаків на землю.

Колиб справді вдалося поконати сі дві трудности, то літанне сталоби хто-зна чи не найбезпечнійшим способом подорожування.

УДАЧНІ ПРОБНІ ЛЕТИ АМЕРИКАНСЬКОГО БАЛЬОНА.

ФРІДРІХСГАВЕН, Німеччина, 11. вересня. — Збудований у Німеччині для Америки великий бальон „З-Р-З" відбув нині дуже вдачно третий пробний лет. Винахідник з родиною відбули в ньому довшу подорож понад Німеччину й Швайцарію. Коли їм знудилося оглядати околицю, вони забавлялися танцями, 3,600 стіп понад землею.

ОБМАНЦІ ПРЕДСТАВЛЯЮТЬСЯ АМЕРИКАНЦЯМИ.

ВІДЕНЬ, 11. вересня. — Від довшого вже часу всякі банкові обманці звикли представляти себе Американцями та понатягали німецькі фірми на такі суми гроший, що нині вже й справдішньому Американцеви приходиться тяжко вимінятu на готівку зовсім добрий чек або банкнот.

ЯПАН СВЯТКУЄ „ДЕНЬ МИРА".

ТОКІО, 11. вересня. — Весь японський народ буде святкувати завтра „день мира", щоби в той спосіб запротестувати проти американського свята „дня оборони", який Японці вважають звернений проти себе.

ЗАВОРУШЕННЯ В КИТАЮ.

ШАНҐГАЙ, 11. вересня. — Обі ворожі собі китайські партії збирають свої сили коло озера Тай, що лежить яких 100 миль на захід від Шанґгаю. Там відай і прийде до рішаючого бою, бо туди переходить головна китайська зелізниця.

Сюди приїхало нині нових пять американських воєнних кораблів. Китайські ґазети широко дебатують чутки про наближаючуся інтервенції Америки в Китаю.

ПОСЯГАЮТЬ ЛАПИ НА КИТАЙ.

ПАРИЖ, 11. вересня. — Соціялістична ґазета „Іманіте", яка має сильні большевицькі симпатії, пояснює китайську ситуацію в той спосіб, що Сун Ят-сен стоїть у тісній звязи з Москвою та задумує завести в Китаю певного рода комунізм. Сього побоюються другі держави, і тому Злучені Держави, Анґлія, Франція й Япан змовилися інтервеновати в Китаю проти сього.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на Ам. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УНІВЕРСИТЕТ.

(Допись з Берліна).

Справа українського університету у Львові тягнеться вже літ 25.

Ще за Австрії це питання належало до найбільш болючих і найтяжших до розвязання. Чотиром міліонам Українців у Галичині безумовно належався університет. Українці домагалися, щоби він був оснований у Львові, але Поляки ніяк не хотіли на це згодитися, бо боялися, що український університет спричинив би українізацію Львова. Почалася боротьба, котра потягнула за собою сецесію нашої молодіжи, стрілянину в університетським будинку, смерть Коцка, голодівку і т. д. Як часто в історії Австрії, так і в університетській справі кінчилося на латанині, на славнім „fortwurstelu", на обіцянках з року на рік, що питання буде прихильно для нас полагоджене.

На ділі університет у Львові був утраквістичний, бо декілька катедр мало українську викладову мову.

Прийшла війна, світова і польсько-українська, воскресла Польща і 8 міліонів Українців пригорнула до свого любячого серця.

Кінчиться рік 1924 і тих 8 міліонів не мають свого університету. З конечности Українці основали тайний університет, переслідуваний польськими властями. Про цей тайний університет знае цілий культурний світ і це для Поляків дуже неприемно. Треба щось робити. Але що, але де, але як?

Українці домагаються, щоби Польща признала державним університетом тайний університет у Львові. Поляки, річ ясна, на це згодитися не хочуть, бо якже їм так „негонорово" капітулювати. А наші не хочуть іти на уступки, бо бояться, щоб польське правительство не дало нам університету в Козовій і не творило його літ сто. По обох боках не видно ніякої охоти уступати. Польське правительство знае, що хочби воно врешті дало Українцям університет у Львові, то польська боївка не дасть за виграну, буде робити атентат, підуть сутички між нашими й польськими студентами і дальше не буде спокою.

Українці знов розуміють, що колиби якась ґрупа поступилася в університетськім питанню і приняла університет, скажім у Станиславові, то загал тим не вдоволиться і почне дальшу боротьбу.

Питання українського університету виходить таким чином поза рамці шкільного питання, а входить у межі польсько-української політичної боротьби.

В останніх місяцях в наших і польських ґазетах появилися вістки про нові переговори в справі українського університету.

Наші часописи пишуть здержливо, польські атакуючо.

З тих вісток виходить, що оден з українських професорів грае ролю посередника, що ніби то український університет мае творитися в Кракові, а звідси мають його перенести до Східної Галичини.

Польська шовіністична преса вдарила в великий дзвін, що на український університет мають покликати професорів з еміґрації, тих що працювали дотепер на некористь Польщі.

Питання мае бути вирішене в найблисшій будучности, а як воно буде вирішене, того ніхто нині предвидіти не може.

Коли дивитися на справу з далекої перспективи і не з політичної точки погляду, то треба сказати, що Українці через брак свого явного університету дуже терплять. Поляки мають 5 університетів, а ми жадного. Вони що року продукують цілі кадри своеї інтеліґенції, котрою заливають наш край, а наша інтеліґенція, покінчивши науки за ґраницею, або на своїм тайнім університеті, не може дістати місця, бо Поляки тих студій не признають. До того масова еміґрація студентства відбиваеться погано на нашім народнім життю і коштуе великі гроші. Деякі наші студенти, покінчивши науки за границею, беруть посади поза краем, а в нас бракуе інтеліґентних сил.

З тої точки погляду корисна для нас розвязка університетського питання булаби дуже бажана. Вернулиби до краю деякі професори, вернулоби чимало студентів, почалабися інтензивнійша наукова й культурна робота, оживилобися наше товариське життя і т. д.

Все воно мае безумовно дуже й дуже велике значіння в нашім народнім буджеті. Але, на жаль, вигляди на таке корисне рішення мабуть невеликі, бо до уступок по обох боках не видно ніякої охоти. Політична боротьба попалила мости і тому польсько-українську прірву ні перейти, ні перескочити, щоб не скрутити карку.

Для Американців треба пригадати, що европейські університети, в Австрії, Німеччині, в Польщі і в Росії, державні, а не приватні, вони дають не тільки наукові, але й урядові патенти і тому університетське питання тут куди иньше ніж за океаном. Вісім міліонів народу без власного університету, це в Европі щось неімовірно дивне й неприродне.

Семен М.

ЩЕ НЕ ДОСИТЬ РОЗМЕЖУВАЛИСЬ!

Заострені відносини між немосковськими й московськими еміґрантами. — Похід „Руля" проти Українців. — Старий знайомий. — Треба справді мати більше амбіції!

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Зріст національної свідомости серед еміґрантів, що колись мали щасте називатись в Росії „инородцями", не дае Москалям спокійно спати. Українці, Білоруси, Грузини, представники ріжних кавказьких і мусульманських народів, Вірмен, — всі відмежовуються від Москалів, усі при кождій нагоді перед своїми і чужими разураз підкреслюють, що вони не Москалі, ніколи Москалями не були й нічого спільного з Москалями мати не хочуть.

Москалів це, розуміеться, турбуе й виводить з рівноваги. Їх не так лякае матеріяльне, політичне відірване від Росії, як ввнутрішній, психольоґічний розрив бувших „инородців" з московською культурою. Бо проти політичного вірування ще можна боротись, йому можна якось зарадити. У крайнім разі — „брюхом навалимся", „шапками закидаем"... Але на психольоґічний і культурний розрив вже нема ніякого ліку. Тут пиши пропало. Ба на милування нема силування.

Досить отже якому небудь бувшому „инородцеви" сказати, чи написати щось непоштиве про московську мову або культуру, як зараз счиняеться страшенний галас у цілім московськім таборі. Власне навіть не треба, щоб то було конче щось непоштиве. Досить сказати напр. таке:

Перепрошую вас, панове, що буду балакати мовою наших гнобителів, себ-то по московськи...

Досить заявити що кавказький націоналіст не може піти на свято в память Пушкина, бо цей поет прославляв кріваких царських ґенералів, які знищили волю й незалежність Кавказу.

Досить написати:

— Нам однаково, хто ви такі — соціялісти, чи не соціялісти, Ви — Москалі, а ви всі Москалі — однаково наші політичні вороги...

Досить кому небудь з вчорашніх „инородців" доконати такого злочину, як з під усіх московських підворітниць починае лунати вереск і скрегот зубовний. Перед ведуть московські еміґрантські часописи: „Рул". „Дні", „Последнія Новості", „Сегодня", „Новое Время". А за ними поспішають московські гуртки, орґанізації й поодинокі „діячі". Всі партії й напрямки зворушуючо подають собі руки в спаcеннім ділі обпльовування та оббріхування непоштивих инородців.

Головна ненависть московських па патріотів обертаеться проти Українців. Останні, як найбільш численна група серед вчорашніх инородців, відограють головну ролю в житті немосковської іміґрації. До Українців горнуться й Грузини, й Білоруси, й ріжні дрібні кавказькі народности. Українці мають свої вищі школи, свій громадський комітет, свій самостійний голос у рішенні еміґрантських справ. Це не тільки противник, але й конкурент.

Отже по мірі того, як не московські еміґранти все більш до Українців тим лютійше починають Москалі поборювати Українців. Боряться вони чисто московським способом, себ-то бруґально й підло.

Сталась недавно у Подебрадах немила пригода. Чеська поліція зробила ревізію у кількох українських сдудентів-комуністів. У звязку з цим поліція на якийсь час закрила „Укр. Студентську Громаду" в Подебрадах. Прикра історія, але щось подібне може кожному трапитись. Буває, як то кажуть у найкращих родинах. Та Москалям це послужило водою на млин.

Полетіли дописи до всіх московських часописів, передовсім до „Руля". Чого-чого тільки там не писалось! І „гніздо шершенів", і школа шовінізму, доведеного до найвищого ступня", а найголовнійше — в кождій дописи недвозначно підмерґувалось у чеський бік:

—Бачете, бачете, яких гадюк ви пригріли за пазухою!.. Сьогодня вони кусають нас, а завтра вкусять вас!.. Бережіться!. Уважайте!..

До цього походу тепер прилучився й наш знайомий, навіть трохи землячок — п. Олександер Яблоновський. Два роки цей беззубий пес гавкав з підворітниці „Кіевской Мысли" на український рух, і не знайшлось тоді такого, хтоб йому заткнув пащу. У подяку за це він тепер знову гавкае на Україну з підворітниці берлінського „Руля"...

І на той похід і на це гавкання можнаб було незвертати уваги. З одного боку: „пес бреше — вітер несе". З другого боку — вони інакше й не можуть. Для московської душі це справді великий біль і тяжкий удар, що вчорашні „инородці" так- таки навіки відриваються і від гнобителів і від їх мови, і від їх культури... Не буде вже Україна „югом Россіи", не буде Кавказ московським ґенерал-ґубернаторством, не буде Білорусь погноем для Москви, не будуть нові Гоголі, Короленки, Репіни й Врубелі працювати над створеннем московської культури... Як хочете, а тяжко й гірко це почувати й знати.

Тому так і болить московська душа. А що Москаль інакше не вміе висловлювати своїх почувань, як тільки матоком і мордобоем, то й московські еміґранти більш-менш у такім дусі висловлюють свої почування. До мордобою не допустить чеський стражник. Але матюкатись можна і в Чехах, скільки влізе. І вони це роблять дрібною „шпаною" почавши на Яблоновським скінчивши.

* * *

На один момент нам, однак, хотілося б звернути особливу увагу.

Яблоновський між иншим пише:

„Чи не дивно, що ви цілою душею вашою прилипились до „гнобителів"? Ви балакаете (й певно мислите) мовою „гнобителів" ви ходите до університету, створеного „гнобителями" ви слухаете професорів „гнобителів", ви читаете книги, написані „гнобителями", й взагалі ні на один крок ви не можете відійти від культури, створеної „гнобителями". Чого б це воно так?

Ну, я розумію: доки ви жили в „тюрмі народів", себ-то в Росії, ви це робили з примусу. Але нині? Чому ж і нині вас нічим не можна відірвати від „гнобителів".

А на вашім місці, бігме, Требаж мати амбіцію! А ось ви хочете плюнути, а не хочете відійти.

Мова, університет, професори, культура — це розуміеться фантазія п. Яблоновського. Коли пес не мавби підстави гавкати, коли б справді такбуло, то старий й певно мовчав би. Але в одним він мае рацію, що до книг І ще більше мавби її коли б згадав про часописи. Бо уявити собі українського інтелігента з Придніпрянщини без московської книги, без московської часописи в руках чи на столі — неможливо. На превеликий жаль.

Коли спитати такого інтеліґента, нащо він купуе й читае ті часописи, то він відповість буквально словами Яблоновського:

Плююсь, але мушу читати. Були б свої инша річ... Але своїх нема, а як е то вони нічого не варті... Нічого не зробиш...

Наслідком того „Руль" е в кождій читальні українських студентів, і в руках кождого українського професора. Бібліотеки українських високих шкіл у Чехословаччині витрачають більшу частину своїх коштів на закупно московських книг... Хочемо плюти, та не хочемо відійти...

Виходить, що ми все-таки ще не досить розмежувалися з Москалями. А крайна пора це зробити!

Прага, 26. серпня 1924.

Радянин.

ЩИРО І ОТВЕРТО.

Вшехпольські діячі визначаються політичною щиpістю і отвертістю щодо своїх плянів відносно Українців, якої то щирости і отвертости провідники инших польських політичних партій не все придержуються, удаючи нераз нібито наших прихильників. З боку своеї цинічної отвертости вшехпольські ватажки заслуговують тому на нашу окрему увагу, бо вони відкривають мотиви неодних офіційних заряджень і їхню історію і польські пляни супроти нас на майбутне.

До найщирійших належать вшехполські світила Ст. Ґабскі, Марцелі Прушиньскі і Ян Заморскі, що нераз у свому орґані „Слово Польске" виписують речі, які инші Поляки виконують, але про які звичайно не пишуть.

Одна з цеї щирої трійці тернопільський посол Ян Заморскі оголосив у „Слов-і Польскі-ім" з 14. ц. м. статтю під заголовком „Змяна ґраніц воевудзкіх", яка заслугуе на те, щоби її обговорити на сторінках нашого часопису. Приводом до написання згаданої статті був недавний намір варшавського уряду скасувати тернопільське воевідство і його територію поділити між львівське і станиславівське. Проти цього пляну, який зрештою понехано — виступав рішучо пос. Заморскі, мотивуючи свое становище оглядами на дальші успіхи польської народової політики на „кресах".

Для уґрунтування свого становища пос. Заморский приводить на память історію поділу Галичини на чотири воевідства, і мотиви, які кермували творцями цього поділу, що ними були вшехпольські посли: Ст. Ґрабскі, пок. Скарбек, Ґломбіньскі, Адам і Заморскі.

Річ ішла про польский інтерес Східної Галичини й Львова. Пос. Заморскі пригадуе, що землі між Сяном і Львбвом та Красним Ставо мі Львовом мають величезну українську більшість, подібно як землі між Дністром і Карпатами. Сам Львів е наче польським островом в українському морі, а польська людність (щимо-католики) виказуе поважний відсоток тільки у середущому і північному Поділлі. Ця обставина була рішаючою для визначення границь нових галицьких воевідств, бо очевидно не могло бути балачки про те, щоби українська часть Галичини творила одну адміністраційну цілість, бо це означало би заґладу польського Львова і польських островів у Східній Галичині.

Отже утворено львівське воевідство з українських повітів між Бугом, Дністром і Сяном, прилучаючи до них чисто польські повіти між Сяном, Вислою і Вислокою. В цей штучний спосіб львівське воевідство одержало польську (римо-католицьку) більшість з 56 відсотками і так забезпечено Львів перед українською майоризацією. На думку авторів галицьких воевідств українська людність львівського воевідства позбавлена опори у решті галицько-української людности була би неспосібною вести з успіхом оборонну акцію і мусіла би вже внедовзі бути погноем для польської національної експанзії так, що за короткий час середуща Галичина одержала би майеж виключно польське знамя з польським Львовом на чолі.

У двох инших східно-галицьких воевідствах цеї штучної польської більшости не можна було осягнути, не маючи з ґеоґрафічних причин прилучення до них національно-польських земель. Не можна було творити одного воевідства, бо Українці на великих просторах на схід від Буга і Верещиці та Стрия творили би таку більшість, яка поважно навіть у Польщі загрожувала би польським подільським оазам. Зрештою треба було відділити чисто українське Підкарпаття і Покуття від Збруча — отже від ґеоґрафічної лучности з українськими землями за Збручем.

Творці воевідського поділу махнули отже — принайменше на разі — рукою на Підкарпаття і Покуття, узнаючи цю частину українською і полишаючи її польонізацію на дальшу будучність. Як перший етап взяли галицьке Поділля і Опілля. З цих земель створено тернопільське воевідство, справді з українською перевагою, але з доволі сильною примішкою римо-католиків. У цій польскый ґубернії сподіються Поляки відповідною шкільною і земельною політикою вже в недалекому часі придбати більшість і відділити станиславівське воевідство з величезною перевагою української людности (римо-кат. людности е там всего около 1 прц.) і українське Закарпаття від решти українських земель і унеможливити в будуччині сполуку тих земель з Наддніпрянською Україною. При сильній пляновій польській кольонізації урожайного Поділля можна з часом перемінити український край між Сяном, Дністром і Збручем у етноґрафічну польську країну і польські етноґрафічні кордони поставити сильно на річці Збруч. Це можна зробити тим лекше, що тільки в тернопільськьому і чортківському округах вже по війні за польських часів поселилося понад пять тисячів польських кольоністів з заходу. Кольонізацію можна і треба збільшувати, маючи до розпорядження великі простори дідичівських лятифундій.

На думку посла Заморського переміна української етноґрафічної карти між Перемишлем і Гусятином на карту польську лежить у сферах можливости і не е ніякою мрією. Треба тільки чинної допомоги і то плянової і безоглядної всіх польських публичних і громадянських чинників. В першу чергу не можна касувати тернопільського воевідства, але що більше, основати в Тернополі окрему шкільну кураторію і палату скарбову, а також римо-кат. епископство, бо тоді збільшиться число польських урядовців, зросте польська сила, а з нею і польська експанзія і можна вже буде при помочі окремої політики у тому воевідстві здійснити те, що було задушевним бажанням творців поділу Галичини на воевідства — себто створення польської більшости.

Та не вважаючи на ці сміливі мрії посла Заморського е у нього і певні сумніви, чи вдасться помалювати тернопільське воевідство виключно польськими колірами. Причину знаходить він не у нашій відпорности, але у теперішному поступуванні польського уряду і його місцевих представників. На його думку катастрофою для Польщі е утворення римо-кат. епископства в Станиславові, де римо-кат. е жмінка замісць в Тернополі, як рішила недавно рада міністрів і відсутність в Тернополі инших польських властий II. інстанції. Чорні думки находять п. Заморского по хвилях рожевого оптимізму і він навіть бачить заґладу і рутенізацію польського елементу на Поділлі, коли центральний уряд не виступить негайно з одноцільним пляном польонізації цього краю, до чого треба дібрати відповідного воеводу.

Ми навели обширно зміст статті і підчеркнули провідні думки одного з командирів польського походу на українські землі. Щиро й отверто відкрив він польські наміри відносно нас, не оставляючи ніяких ілюзій щодо цілей польської політики на галицьких „кресах". Забув одначе посол Заморскі на приповідку, що чоловік стріляе, а Бог кулі носить і що жива національна ідея не е злинявілим одягом, що його можна перефарбувати на довільну краску. Забув він також на висказ Бен-Акіби, що все вже у світі бувало і що самі Поляки на власній шкурі доказали нездійснимість таких плянів, яких речником і поборником відносно нас являеться сам пос. Заморскі.

Др. Степан Баран.

(„Діло".)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Бриджпорт, Конн. Наша місцевість есть досить гарна, фабрик есть досить і Українців можна нарахувати на кілька соток. В теперішний час трохи є безробіття; наші Українці всі працюють. Дня 8. вересня Графофон Ко. пустилася 5 день в тиждень, бо поперед працювали там тільки 2-до 3 днів в тиждень. І друга фабрика Крин Ко. в теперішний час добре йде 5 днів в тиждень. Наше Товариство під назвою Українська Січ від. 59 У. Н. Союза розвивається гарно, числить дорослих 81 а малолітних 41, разом 122 членів. — М. Г.

Вунсакет, Р. Ай. В нашій місцевости відбулося недавно благословення нашої нової церкви. Чину благословення довершив новоприбувший гр.-кат. Владика Константин. По церемонії і привіті Владики в церкві, вечером відбувся вечерок в честь Владики. Підчас привітних промов необійшлося і без недвозначних інсинуацій на адресу нашої часописи. Гей дохторі наші, дохторі, коли то у Вас буде хоть трошки розуму. — Ш.

Філаделфія, Па. В домі Т-ва Ам. Гроожан, 847 Н. Френклин ул. відбуваються під сю пору політично-наукові відчити. Філаделфійська громада зрозуміла вагу відчитів бо громадно приходить. Відчити будуть відбуватися протягом трех тижнів в понеділки, середи і пятниці о годині 8-мій вечер.

Почавши від неділі, 14. вересня с. р. філаделфійські стріткари підносять ціну на 8 центів або два тикети за 15 центів. Тутейші Українці, котрі мають давні паперові тикета то є 4 за 25 цнт. повинні вжити їх зараз, бо опісля будуть недобрі для вжитку. Нові тикети так звані токс є з медалю округлі з трома дірками, давні були паперові. — М.

ДОВГОВІЧНІСТЬ.

Є загальний погляд, що первісні мешканці землі жили далеко довше як ми, що були великого росту, а сила в них була наче в мітичного Геракля. Ще й нині нераз можемо почути, як старі люде говорять: „За моїх літ люде жили довше і були здоровші".

Довгі століття вірили люде, що колись давно на землі жили великани, сильні як Геракль. Вірили зовсім рішуче, що праотець наш Адам був високий на 100 метрів, а жив близько тисячу літ. Наука виказала, що ріжні величезні кости, які знаходжено в ріжних місцях, належали не до людей, а до передпотових звірят.

Ті легенди втратили ще більше на значінню, коли переконалися, що в тих давних часах обчислювали инакше як сьогодня. **Рік старинних Жидів, до часів Авраама, мав найбільше 3 до 8 місяців.** Щойно після Йосифа рік обчислено на 12 місяців.

Пояснення це потверджує ще й це, що на Сході є ще й тепер народи, у котрих рік числить лише 3 місяці. Коли приймемо це спростування, то справа з довговічністю не представляється зовсім надзвичайною. Девятьсот літ Матузаля зменьшується о 700 літ, а по тім зменьшенню можна повірити, що патріярх цей жив 200 літ. Бож і в новітних часах бачили людей, що дожили майже таких літ.

Вже від часу Авраама людське життя своєю довжиною літ не є надзвичайне. Таких літ і сьогодня можна би дожити, але треба би жити так скромно, свобідно, як колишні патріярхи. З історії Жидів довідуємося, що Авраам жив 175 літ, син його Ісаак, що любив дуже спокій, 180 літ; Яків, також спокійний, але більше розвиненого ума, жив лише 147 літ; хоробрий Ісмаіл 137 літ; одинока жінка в старині, якої літа історія записала, — Сара жила 127 літ; Йосиф, котрий за молоду зазнав нещастя, 110 літ, Мойсей 120 літ, пророк Ілля 90, вкінці в добі упадку Юдеї пророк Симеон 90 літ.

Літа старинних королів Єгипту (фараонів) не були високі. Найбільше вже було, коли перевисшили 50 літ.

Історик Люкіян каже, що Китайці (тоді звали їх Сересами) жили довго; тому теж звали їх Макробіями. Люкіян їх довговічність приписував цьому, що любили пити багато води. З цього можна би догадуватися, що вже тоді пили вони чай.

У Греків бачимо багато приміpів довговічности, Мудрець Сольон, чоловік високого духа, глибокої думки, щирий патріот, але й чулий на прикрости життя, дожив 80 літ; Епіменідес із острова Крета жив 157 літ; веселий Анакреон (поет), великий приятель Бакха (вина) дочекав 80 літ; Софокль і Піндар дожили тих самих літ; Горгіяс з Леонтії, бесідник і подорожник, учений 108 літ; Протагор із Абдери, бесідник і подорожник 90 літ; Демокрит, любив природу, життя присвятив науці, а все був веселий і свіжий умом, 109 літ; звісний Діоген (що жив у бочці) 90 літ; найславнійший фільософ Плято 81 літ; Зено, основник стоїцької школи близько 100 літ. Піта орас дожив старечого віку. Він ділив людський вік на 4 доби: 1) дитячу від 1—20 року; 2) молодости 20—40 літ; 3) мужескости 40—60 літ; 4) старости 60—80 літ. Після 80 літ, хочби чоловік іще жив довги (на думку Плятона), не числиться до живучих.

Між Римлянами маємо теж приміри довговічности. Хоробрий і все щасливий М. Валерій Корвінус пережив 100 літ; Орбілі, жовнір, потім учитель, який усе додержував військову дисципліну, дожив 100 літ; Фабій Кунктатор 90 літ; Като, душею і тілом залізний, любив ріллю, а був ворогом лікарів, пережив 90 літ. І Римлянки не уступали чоловікам. Теренція, жінка Ціцерона, мимо нещасть, смутків і ревматизму, померла на 103-ому р. життя; жінка Авгуcта, Лівія жила 9 0літ. Цікаве, що римські акторки жили дуже довго. Якась Люкеа вступила за молоду до театру, на 100-му році грала ще в комедії, а на сцені виступала ще й як статистка на 112-ому році життя. Галерію Копіялю, танцюристку й акторку в 90-ому році по і першому виступі представлено Помпеєви.

В 1670 р. помер у графстві Йорк Генрих Дженкінс. Уже по 12-ому році життя брав участь у бою під Флавден у 1513 році. В державних реєстрах записано, що на 140-ому році життя ставився перед судом і складав присягу. В останніх літах життя занімався риболовством. Вже мав понад сто літ, а ще плавав на сильній струї. Помер на 169. році. Ще тогосамого року пішов пішки до суду, віддаленого від Елертен кілька миль. В 1743 р. поставили йому земляки памятник.

Тома Пар, селянин із Шропшар оженився з вдовою на 120-ому році життя. До 130-го р. сам працював коло дому. Запросив його до себе на двір король Карло І. В Лондоні казали йому жити дуже вигідно, чого він не любив. Помер на 152-ому році. Секцію його тіла перевів Уілієм Гервей. Показалося, що внутрішні його органи були ще здорові. Внучка Пара вмерла в Карк на 103 р.

В 1757. р. помер у Корнвалії на 144-ому році робітник Дж. Ефінгем. Не пив ніколи алькоголю, а вимкові лише в мясо. До 100-го року життя не знав, що таке недуга. Тиждень перед смертю зробив ще 8 миль дороги денно. Вже старцем вставав о 6. годині рано. Коли була погода йшов на прохід у поле, а потім вертав до праці, бо ніколи не дармував.

Яків Дракенберг (уродився 1626 р. в Ютляндії) служив при королівській норвежській маринарці аж до 91-го року життя. Пірати взяли його в полон; перемучився у них 15 літ. На 111-ому році оженився з 60-літньою вдовою. На 130-ому хотів оженитися вдруге, але дістав Гарбуза. Помер на 146-ому році.

В Гольштайні помер 1792 р. на 103 році життя селянин Стендер. Ів усе майже кашу і сир, мясо дуже рідко. Курив звідка. Зуби випали йому доволі вчасно. Ніколи не сперечався й оминав сварку.

В 1792. р. помер у Прусії старий жовнір Мітельштед на 112-ому році життя. Набідувався богато на війнах, бо 67 літ був рядовиком. Ще недовго перед смертю зробив дві милі дороги, щоби відібрати свою платню.

Француз Антін Сеніц, селянин із Пії (біля Лімож) помер на 111-ому році. Два тижні перед смертю працював іще. Зуби й очі служили йому знаменито до смерти. Залюбки їв каштани і кукурузу.

Коли розглянемо повисші приміри, переконаємося, що вік землі не вплинув на довговічність чоловіка. Тепер можна жити таксамо довго, як у найдавніших часах, за часів Авраама, Мойсея, Греків і Римлян. Ріжниця віку залежить радше від самих людей, як від умовин природи. Коли люде жили первісним життям, скрмно, займалися лише годівлею худоби, ловлею, хліборобством, тоді часто доживали старого віку. Колиж залюбилися в вигодах, розніженню, життя їх значно зменшилося. Вік землі настільки вплинув на людей, наскільки змінився клімат і на скільки піднеслася вага. зменшилася видатність землі.

Самовобою життя на селі і в малих містечках є відповіднійше для довговічности, як по великих містах.

Вплив нужди, що спричинює недуги, відноситься головно до дітей і старців. На людей у силі віку цей вплив не такий великий. Міста головно шкідні для здоровля дітей. Надто обильна пожива, гострі напитки не сприяють довговічности. Головнож алькоголь. Довго жили люде, котрі в молодих літах вживилися яринами, молоком.

НА РОБОТУ ДО ФРАНЦІЇ.

Дня 13-го серпня почалася в Кракові рекрутація робітників до Франції, яка потриває три дні. Має вона доставити 770 робітників.

АФОРИЗМИ.

Фальшиві приятелі.

Приятелів маємо богато. Одначе вони наче угорі (риби) вириваються тоді, коли нам здається, що держимо їх дуже добре. — Приятелі похожі на сонящний годинник. Служать лише доти, доки сонце на видноқрузі. — Вони похожі на мишей, які держаться хати, поки в ній є що їсти. — Похожі на ластівок, що на зиму зникають. — Вони подібні до тих потоків, що при найменшій посусі висихають. Не найдеш там і капелиночки води, де ще недавно по камінчиках журкотіла.

Язик.

Нема таких гострих ножиць, як у роті. — Ніякий кинжал не ранить так тяжко, як язик. — Подобає на стрілу, яка й трое люда може відразу зранити.

Правда

то твердий хліб, що потребує сильних зубів. — Правда, то страва, якої ніхто не хотів би скоштувати.

Світ,

то хробак, що все гризе й кусає. — Віск, в якім усе дається відтиснути. — Вітер, що дує сюди й туди й оголомшує.

Найсильніші

в світі є жінки, вино й правда.

Вода

забрала вже неодному хату й майно, але вино ще більше.

Облесники

так як соняшники обертаються все за сонцем. — Вони наче зеркало, що відбиває все, що їм показати. — Подобають на палицю, в якій в середині укритий кинжал.

Чоловік,

то трава, що недовго росте. — Тінь, що скоро зникає. — Піна, що скоро розпливається. — Це огонь, що сам себе зїдае. — Звук дзвона, що скоро затихає. — Свічка, що скоро згорює.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ СИЛ ДЛЯ ПОБОРЮВАННЯ НЕГРАМОТНОСТИ.

Доси обовязок поборювання неграмотности серед населення лежав переважно на учительстві. Перетяжене працею в школах, воно не може богато віддавати багато часу курсам неграмотним. Тому виникла гадка притягти до поборювання неграмотности всі культурні сили села, а в цій ціли організувати товариство прихильників ліквідації неграмотности.

Пан Ляндман так формулує це завдання в „Большевику": „Підрахувати всі культурні сили села, що їх можна використати для ліквідації неписьменности. Організувати всі ці сили в осередки Товариства друзів ліквідації неписменности, збудивши цим глибоку громадську ініціятиву. Активна розвинена частина цього товариства буде безпосереднім ліквідатором неписменности. Вчитель тут повинен бути організатором і керовником".

ТАЙНА ТУТАНКАМОНОВОГО ЛИЦЯ.

Цацкавлення Тутанкамоном і його добою все ще таке велике, як і тому кілька місяців, коли про нього писала вся світова преса. Дослідники тепер найбільше цікавляться зверхнім виглядом фараона: яке було його лице, черти, тіло, величина. Вони надіялися, найбільше відкриє їм тяжкий саркофаг із червоного каменя, довгий 3 метри, широкий 2 м., високий 2.5 м. На углах його є рельєфи богів: Ізіс, Нефтіс, Неїт і Селькіс. Вони своїми крилатими руками охопили саркофаг, начеб боронили його. Віко саркофага є з ґраніта, червоної краски, а всі місця, на яких щонебудь написано, є закрашені на синьо. Здається, що Тутанкамона хоронили поспішно, бо ґранітне віко трісло, а то могло приключитися при перенесенню. Пізнійше зліпили його якоюсь масою. В саркофазі лежала деревляна скриня з львиними ногами; в ній була королівська мумія, приодіта золотом. Голова була зроблена з золота, на місці очей кристали а в руках жезл і батіг. Деревляна скриня прикрита полотном. Тому що египетська влада тимчасом заборонила була дальше розсліджування, не могли розглянути саму мумію, з якої — на думку знавців — можна було обчислити скільки літ було королеві, який був великий, яке було його лице. Бажаючи точно установити черти Тутанкаменового лиця, розглядали дослідники всі можливі рисунки й статуї, котрі зображують того короля і його найблизшу рідню. Та рисунки мало що помагають, бо вони шаблонові. Одною з найбільших Тутанкаменових різьб-статуй вважають цю, що є в Каїрському музею, але й цей зображує його молодцем. Найліпші образи заховались із його тещі, Нефрети, котру вважали надзвичайною красою. Дуже добре є вдержаний стінний образ у тебанському гробі, що зображує Тутанкамона, як свяочно приймає кубійського віцекороля Гюя і його брата Аменготепа, котрий приводить йому Сирійців, що приносять йому данину. В Тутанкамоновім гробі найшли й королівські відзнаки, прикраси, одіяла і т. д., але все це не займає так дослідників, як Тутанкамонове лице.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць серпень 1924.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Товариство Просвіта в Савт Плейнфілд, Н. Дж., від. 312. У. Н. Союза: Цап Семен, Базарніцький Лука, Єдинак Павло, Ярема Максим, Полегонький Михайло, Ярема Василь, Ярема Олекса, Ярема Роман, Полегонький Ізидор, Ратковин Прокіп, Савчак Микола.

Товарство Самопоміч в Савт Ст. Пол, Мінн., від. 313. У. Н. Союза: Гарасим Василь, Гаврилів Дорота, Марчук Микола, Круховський Йосиф, Галущак Анна, Галущак Остап, Касіян Марія, Кузьма Марія, Стрільчук Микола, Кузьма Іван.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Турлис Анна, Дяк Володимир, Турлис Нетті, Тачак Лука.
В. 7. Збрик Анна.
В. 8. Сверет Анастазія.
В. 9. Бобеляк Степан.
В. 31. Васькович Михайлина.
В. 34. Салак Розалія.
В. 4. Кудзінський Микола.
В. 56. Бирка Пилип, Тихоневич Гавриїл.
В. 64. Зелінська Анна.
В. 65. Зубченок Анна.
В. 69. Бобецький Іван.
В. 74. Кух Йоанна.
В. 75. Чмир Марія.
В. 76. Дворянин Гарасим, Дворянин Варвара.
В. 82. Лисик Марія.
В. 91. Лихіцька Марія.
В. 94. Дрогомірецький Йосиф.
В. 100. Гвай Микола.
В. 106. Ковальчук Петро.
В. 118. Єтрус Микола.
В. 126. Хомяк Іван.
В. 128. Ґалянка Петро.
В. 129. Занко Ева.
В. 136. Дичка Василь.
В. 137. Харко Теодор.
В. 139. Ярмола Василь, Хомяк Йос.
В. 147. Іванів Григорій.
В. 155. Мельник Марія.
В. 157. Ґосько Петро.
В. 174. Думанський Роман.
В. 179. Рапко Катерина.
В. 181. Медведчук Степан.
В. 191. Бомба Ксеня.
В. 198. Мудрик Марія.
В. 207. Пасечнік Стах.
В. 211. Іваніцький Теодор.
В. 218 Скарбінська Анастазія, Стецьків Марія.
В. 220. Ґізовська Анна, Козак Василь, Лісовський Олекса, Шкварок Іван, Шкварок Параскевія.
В. 232. Кучмак Катерина.
В. 237. Возняк Павло.
В. 267. Вавричук Вінцент, Пакалюк Лукіян.
В. 269. Руда Анеля, Лазорко Анна, Швець Марія.
В. 274. Кузьма Ілько.
В. 288. Муркін Юрій.
В. 294. Камічоф Степан.
В. 298. Михайлів Розалія, Михайлів Василь.
В. 305. Дудун Степан.
В. 317. Кондрашевич Тома.
В. 355. Палюх Іван.
В. 363. Задзілка Б. Лев.
В. 369. Федорович Василь.
В. 385. Марков Теодор, Скобар Параскевія, Федорців Анна, Пилатюк Катерина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Страговський Іван.
В. 5. Фітяк Анна.
В. 11. Коломиєць Микола.
В. 38. Климчук Павло.
В. 40. Сатишур Трофим.
В. 45. Зінкер Антін.
В. 47. Михайлишин Павло.
В. 64. Ющишин Михайло.
В. 75. Гірний Микола.
В. 100. Ґабла Степан.
В. 109. Ґерич Василь.
В. 110. Буґера Яким, Костюк Йосиф, Мороз Теодор.
В. 133. Петрик Іван.
В. 143. Мельничук Петро.
В. 171. Кльован Іван.
В. 182. Кметь Іван, Кметь Кароля.
В. 196. Марусин Іван, Марусин Пелягія.
В. 206. Чорний Василь. Чорна Марія, Захарків Ілія.
В. 217. Бояновський Степан.
В. 219. Стахура Гаврило, Бучак Стах, Якимів Дмитро.
В. 221. Савка Ілія.
В. 222. Комарніцький Гнат.
В. 230. Бряц Дмитро, Бряц Олена.
В. 239. Онуфрейчук Александер, Тогоньчин Іван.
В. 268. Ґромяк Петро, Сеньків Онуфрій, Євчин Василь, Баглай Павло.
В. 283. Коваль Павло.
В. 296. Бойко Петро.
В. 300. Кост Онуфрій.
В. 316. Сандалович Василь.
В. 321. Коньов Федьо, Доньов Марія.
В. 385. Бородай Анастазія, Бородай Йосиф, Голіят Бен, Олійник Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Романків Володимир.
В. 14. Ставчанська Марія, Ставчанський Мафтей.
В. 20. Глива Теодор.
В. 29. Ковалевич Семен.
В. 45. Совірка Петро.
В. 55. Крокош Стах.
В. 69. Москалик Сенько, Москалик Катерина.
В. 81. Бернадин Йосиф.
В. 156. Захвея Анна, Захвея Михайло.
В. 214. Завадовський Степан.
В. 218. Бортник Текля, Заляновська Ксеня.
В. 219. Коритко Василь.
В. 227. о. Дмитрів Нестор.
В. 229. Радожицький Яків, Радожицька Текля.
В. 246. Рузила Роман.
В. 276. Кміть Іван, Пришляк Павло, Лазар Марія, Лазар Гриць.
В. 283. Здан Маланка.
В. 292. Фіна Андрій.
В. 332. Рева Григорій.
В. 367. Крик Марія, Крик Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 8. Шелест Іван.
В. 9. Цізмар Йосиф.
В. 14. Баль Михайло, Гладун Михайло, Сокальський Павло.
В. 20. Гуньовський Тимко, Липа Михайло, Тимоць Михайло, Загірняк Іван, Лакось Петро, Нагірняк Павло, Нагірняк Катерина, Шило Фруська.
В. 24. Офчар Наталія.
В. 32. Гайдаш Олександер.
В. 42. Курило Василь, Бабюк Микола, Бабюк Марія.
В. 44. Стефаньчик Катерина.
В. 47. Стекур Михайло.
В. 59. Івацишин Степан, Северин Макар, Северин Олександра.
В. 61. Зелінський Іван, Ярчак Михайло, Шафран Дмитро, Годчак Василь, Шпрох Андрій, Єдинак Михайло, Шпрох Андрій.
В. 62. Філяк Дмитро.
В. 76. Яцейко Юрій, Луців Дмитро, Тарнавський Йосиф.
В. 83. Більо Лука, Мадіновський Григорій.
В. 85. Гусович Мартин, Пстрак Володимир.
В. 94. Ганусяк Теодор, Сілінська Марія.
В. 96. Лесняк Микола, Стасевич Петро.
В. 102. Бесідецький Стефан, Угрин Йосиф.
В. 103. Шепта Петро.
В. 109. Тижник Андрій.
В. 115. Скубяк Гнат.
В. 126. Федоронко Іван.
В. 133. Рудик Ілько, Рудик Катерина.
В. 137. Бучна Параня, Комісар Анна.
В. 139. Слободян Іван.
В. 144. Конюх Анастазія.
В. 145. Бабяк Франко.
В. 151. Мазур Юстина.
В. 152. Присяжний Олекса.
В. 157. Казута Теодор.
В. 162. Кузів Федько.
В. 167. Біляк Микола, Лоняк Іван.
В. 172. Паньчишин Теодор.
В. 178. Кіт Михайло.
В. 186. Ґуреш Марія.
В. 201. Стефанів Петро.
В. 206. Албрихт Константин.
В. 213. Лукасевич Антін.
В. 217. Цимбаліста Олекса.
В. 219. Благий Іван, Благий Марія, Заморський Роман.
В. 221. Микетин Михайло, Стефанишин Гринько, Дубас Іван, Войцеховський Василь.
В. 235. Кушнір Павло.
В. 237. Будний Олекса.
В. 238. Козулькевич Михайло.
В. 247. Андраш Микола.
В. 249. Чорна Катерина.
В. 253. Куртий Дмитро.
В. 257. Михалик Кость, Турецький Семен, Жовтанський Федір.
В. 259. Іщук Іван, Іщук Евгенія.
В. 266. Ференц Григорій, Терпляк Петро, Третяк Атанас, Вовнянка Василь.
В. 267. Колосовський Михайло.
В. 268. Медвідь Іван.
В. 269. Долінський Стефан.
В. 270. Підгорецька Ксеня.
В. 273. Продивус Іван.
В. 276. Пилипцевич Трофим, Гутник Настуня.
В. 285. Лахвацький Олекса, Зуґаль Іван.
В. 298. Тичинський П. Петро.
В. 300. Гумен Григорій, Зґоба Андрій, Гумен Мелянія, Кост Василь, Тиркала Іван, Тиркала Ева.
В. 302. Малиновська Софія, Бучак Данило, Петруха Семен, Малиновський Андрій.
В. 316. Качмарик Іван, Качмарик Катерина.
В. 317. Миців Тома. Дубральський Іван, Гатанас Михайло, Максимів Василь.
В. 318. Кочан Антін.
В. 332. Збараський Семен.
В. 354. Волиник Захарій.
В. 363. Базів Іван, Базів А. Марія, Кольковський Йосиф.
В. 385. Максимів Мартин, Вересюк Теодор, Вересюк Марія, Джаман Іван Друк Степан, Друк Анна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 8. Чолій Василь.
В. 14. Лантцін Іван.
В. 25. Угорчак Михайло.
В. 28. Рева Григорій.
В. 29. о. Дмитрів Нестор.
В. 41. Нищот Йосиф ст.
В. 55. Бернадин Йосиф, Бойко Іван.
В. 61. Кінаш Михайло.
В. 73. Рузила Роман.
В. 100. Лабай Степан.
В. 105. Совірка Петро.
В. 110. Гайдук Антін.
В. 118. Кміть Іван.
В. 135. Радожицький Яків, Радожицька Текля.
В. 176. Москалик Сенько, Москалик Катерина.
В. 199. Кутащинець Дмитро.
В. 270. Чорневий Теодор.
В. 288. Крокош Стах.
В. 300. Кізло Федор.
В. 318. Рмоанків Володимир.
В. 338. Лазар Григорій, Лазар Марія.
В. 354. Завадовський Степан.
В. 363. Сохан Йосиф.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 9. Ковальчик Трифон.
В. 127. Приставський Петро.
В. 157 Постол Тома.
В. 213. Жебровський Вацлав.
В. 300. Біжик Теодор.
В. 347. Бружина Семен.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінчем місяця липня 1924 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	15.703
в місяцю серпни 1294 р. принято нових	91
в місяцю серпни 1294 р. принято нанову	48
в місяцю серпни 1294 р. принято з переступними листами	29
в місяцю серпни 1294 р. принято з інших кляс обезпечення	4
Разом	15.875
В місяцю серпни 1924 р. суспендовано	129
в місяцю серпни 1924 р. відійшли з перест. листами	27
в місяцю серпни 1924 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	4
в місяцю серпни 1924. померли	6
Разом	166
З кінцем місяця серпня 1924 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	15.709

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ І КЛЯС СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

в клясі Д.	на $ 100	17
в клясі А.	на $ 250	339
в клясі А.А.	на $ 500	4.881
в клясі В.	на $ 750	689
в клясі С.	на $1000	9.696
в клясі В.В.	на $1500	158
в клясі С.С.	на $2000	19
Разом		15.709

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ:

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 3. Грега Василь.
В. 7. Рось Марія, Рось Олена, Рось Анна, Рось Єлисавета, Збрик Василь, Збрик Анна, Збрик Марія, Збрик Стефанія, Збрик Михайло.
В. 9. Шепта Марія.
В. 31. Козла Марія, Козла Іван, Майкович Михайло.
В. 34. Чмерид Іван, Фрилик Олена, Фрилик Стефан, Фрилик Володимир, Радик Теодор, Радик Юрій, Радик Марія, Радик Анна, Салак Микола, Салак Текля, Салак Марія, Салак Стефан.
В. 44. Барна Андрей.
В. 69. Назаревич Геня.
В. 73. Лех Параскевія.
В. 75. Чмир Агафія, Чмир Анастазія, Чмир Мирослав, Чмир Андрей, Чмир Теодозія.
В. 76. Дворянин Катерина, Дворянин Ольга, Дворянин Марія.
В. 86. Тарас Ольга.
В. 91. Лапиця Зофія, Лапиця Михайло, Лапиця Анна, Лапиця Юрій.
В. 112. Дарош Катерина.
В. 123. Волощук Петро, Волощук Іван.
В. 137. Харко Марія.
В. 139. Пахолок Петро, Пахолок Андрей.
В. 147. Барняк Марія.
В. 163. Сосновський Володимир.
В. 166. Баліґроцький Михайло.
В. 181. Задорожна Марія, Задорожний Андрей.
В. 218. Дзянка Зофія, Дзянка Йосифа.
В. 219. Якимів Петро.
В. 223. Конюх Михайло.
В. 228. Худиниця Михайло.
В. 230. Біжик Анна.
В. 232. Кучмак Петро.
В. 237. Коцопій Михайло.
В. 247. Біян Мирослав.
В. 251. Диркач Василь.
В. 288. Чайка Юрій, Чайка Василь, Чайка Марія, Каплун Стефан, Каплун Володимир.
В. 339. Жмутин Агафія.
В. 363. Мацкула Стефанія.
В. 369. Мазепа Іван, Мазепа Марія.
В. 385. Харчишин Стефанія, Друк Дмитро, Друк Михайло, Друк Василь, Друк Іван, Друк Микола, Скабар Петро, Скабар Анна.
В. 388. Баран Зофія, Баран Теодор, Баран Йосиф, Баран Александра, Равлик Марія, Равлик Михайло, Равлик Катерина.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 44. Олекса Марія.
В. 182. Кметь Йосиф, Кметь Михайло, Кметь Анна.
В. 206. Чарна Анна, Чарний Лукаш, Чарна Стефанія, Захарків Ольга, Захарків Зофія, Захарків Анна, Захарків Марія.
В. 244. Бенза Сташка.
В. 276. Кость Михайло, Матіяшовський Іван, Судія Олена, Судія Дорота, Зиндран Михайло, Жук Юстина.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 14. Ставланський Михайло, Ставчанська Анна.
В. 69. Москалик Михайло, Москалик Анна.
В. 156. Захвея Анна, Захвея Іван.
В. 276. Кміть Володимир, Лазар М. Олена, Лазар І. Григорій.
В. 367. Крик Іван.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 61. Шафран Анна, Шафран Стефан.
В. 85. Пстрак Анна, Пстрак Розалія, Пстрак Параскевія, Пстрак Володимир, Пстрак Олекса.
В. 137. Бучний Франко, Бучний Михайло, Комисар Андрей.
В. 143. Васильців Стефанія.
В. 217. Воляк Петро.
В. 259. Іщук Анна, Іщук Йосиф, Іщук Петронеля.
В. 268. Медвідь Антін.
В. 276. Баталик Василь, Баталик Анна, Баталик Микола, Фізор Михайло, Фізор Марія, Петришак Йосиф, Петришак Олена, Стубан Олена.
В. 293. Корейба Анна, Корейба Микола.
В. 300. Антоняк Василь.
В. 316. Качмарик Адрей.
В. 351. Ґудз Григорій, Ґудз Іван, Ґудз Александер, Ґудз Стефанія, Судейко Галька, Судейко Йосиф, Судейко Анна.
В. 385. Максимів Емілія.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 155. Мельник Марія.
В. 174. Думанський Роман.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 118. Кміть Володимир.
В. 176. Москалик Анна, Москалик Михайло.
В. 270. Чорнявий Іван, Чорнява Анна, Чорнява Олена, Синець Анна, Синець Іван.
В. 338. Лазар М. Олена, Лазар І. Григорій.
В. 363. Сохан Анна.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 2. Урбан Іван.
В. 37. Богда Стефан.
В. 388. Пазюк Василь.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінчем місяця липня 1924 р. в У. Н. Союзі було дітий членів	8.651
в місяцю серпни 1294 р. принято нових	87
в місяцю серпни 1294 р. принято нанову	19
в місяцю серпни 1924 р. принято з переступними листами	10
Разом	8.767
В місяцю серпни 1924 р. суспендовано	36
в місяцю серпни 1924 р. відійшли в Мол. Деп. до старших членів	2
в місяцю серпни 1924 р. відійшли з пер. листами	11
в місяцю серпни 1924 померли	3
Разом	52
З кінцем місяця серпня 1924 р. в У. Н. С. було дітий членів	8.715

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця серпня 1924 р. в У. Н. Союзі було:	
повнолітних членів	15.709
дітий членів	8.715
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі	24.424

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць серпень 1924 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягом сего місяця (верес.) до своїх відділів і вписатися нанову, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця міс. вересня, 1924, то в жовтни 1924 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци серпни 1924 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци вересни 1924 р., бо на другий місяць, то є в жовтни 1924, стратилиб всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ" ЧИТАЄ ДО СТО ТИСЯЧ ЛЮДИЙ, ТОМУ ВОНА Є НАЙЛІПШИМ ПОСЕРЕДНИЦТВОМ ДЛЯ ОГОЛОШЕНЬ.

ВЕСЕЛИЙ КУТИК

СПОСІБ.

Директор театру: На жаль не можу прийняти вашої драми. Вона за велика для моєї сцени.
Писменник: Ну, не могли би ви трохи збільшити вашу сцену?

ЗНАВЕЦЬ.

— Чи вже готова, Ірусю?
— Так, ще лише одна хвилиночка. Вже тільки капелюх маю заложити.
— Ну то добре, я тимчасом оголюся.

МАЛА ПОХИБКА.

— Ви зовсім здорові. Ваш живчик бє правильно наче годинник.
— Алеж пане доктор ви держите пальці на мойому нараменному годиннику.

ЛЮДОЇДИ.

— Чому плачеш, Марійко?
— Ах, мамцю, діти хочуть бавитися людоїдів, а я найтовстійша між ними.

ЗНАВЕЦЬ ОПЕРИ.

— Де ти був учера?
— В опері.
— Щож нового чув ти там?
— А, що Мадярам грозить банкроцтво, Кузьмиченки розводяться, та що наш баран задумує оженитися зі своєю господинею.

ПРИЧИНА ОДРУЖІННЯ.

— Коли ти, Анджійку, оженишся зі мною, то буде це з любови чи зі здорового розуму?
— Алеж дорогенька, про здоровий розум тут і мови нема!

ДОВГА ВІДПУСТКА.

— Скільки відпустки даете своїм урядникам?
— Два місяці?
— Якже це, так багато?
— Так: один місяць це тоді, як я сам маю відпустку, а по одному місяцеві дістає кождий урядник.

ПЕЧЕНЯ, ЩО ЛІТАЄ.

— То дивне якого то твердого здоровля є звірята. Вчера бачив кусники угоря, якого куснї ще на пательні скакали!
— То ще ніщо! Як я раз сидів із моєю жінкою при столі, полетів мені на голову печений когут.

ЕКОНОМІЧНО.

— Пане, як ви продавали мені вугля, захвалювали, що воно таке добре, дуже економічне. видатне. А тепер я переконалася, що вугля зовсім не хоче горіти.
— А чиж то не економічне не видатне?

В БЮРІ ПОСЕРЕДНИЦТВА.

— Що, ця пані не подобається вам? Вона тому сорок літ одержала нагороду краси!

ВІДДЯЧИЛАСЬ.

Один молодий чоловік здибав стару жінку, що гнала до міста пару ослів. Хотів із неї посміятися й каже:
— Дай Боже здоровля ослича мамо!
— Бувай здоров, мій сину! — була відповідь старої бабуні.
І молодий чоловік вже більше не сказав ніщо, а пішов похнюпивши носа.

Священик: Непоправний хлопче! Хто то є, що все бачить і чує, а перед кожним є навіть ніче червачок?
Хлопець: Ігосць, прошу отця „Д А".